

Februari 2015

Neimed Krimpbericht

Verschillen tussen Limburgse gemeenten bij aandeel hoogbejaarden veel groter dan de onderlinge verschillen bij jonge kinderen

Wanneer de Limburgse gemeenten met elkaar vergeleken worden dan blijkt dat er in Valkenburg aan de Geul relatief zeer veel hoogbejaarden wonen (1,12% van het totaal aantal inwoners is ouder dan 90 jaar). In Venray daarentegen is dat percentage het laagste van de Limburgse gemeenten (0,44%).

De verschillen tussen Limburgse gemeenten in het percentage jonge kinderen zijn relatief veel kleiner dan de verschillen bij de hoogbejaarden. In Mook en Middelaar is 3,31% van de inwoners jonger dan 5 jaar, in Roermond 5,10%. De basisoorzaak van structurele bevolkingsdaling is het geringe aantal kinderen dat geboren wordt. In de afgelopen tien jaar is het aantal geboorten in Limburg het sterkst gedaald in Mook en Middelaar (daling van ongeveer 60%).

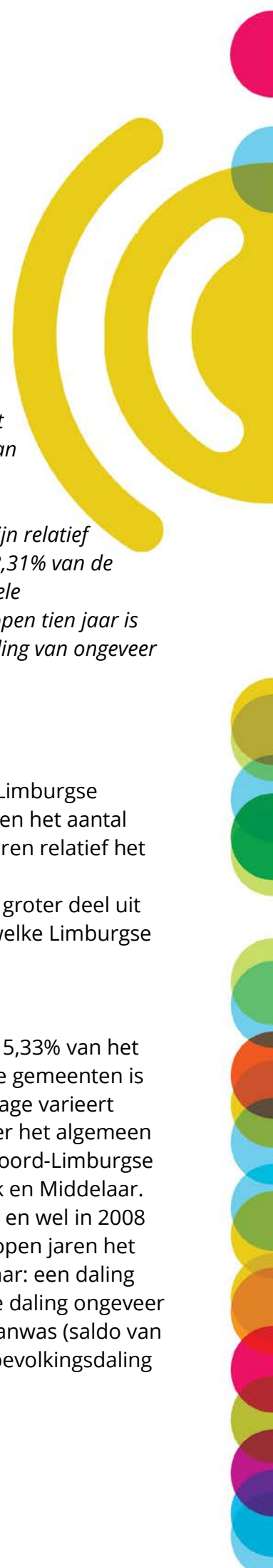
Jonge kinderen en hoogbejaarden

Bevolkingsdaling begint bij de allerjongsten: het aantal kinderen dat in de Limburgse gemeenten geboren wordt, is zo klein dat daardoor in de meeste gemeenten het aantal inwoners al daalt. In welke Limburgse gemeenten is het aantal jonge kinderen relatief het kleinste?

Door de stagnerende aanwas van jongeren maken de ouderen een steeds groter deel uit van het aantal inwoners. Bovendien worden de mensen steeds ouder. In welke Limburgse gemeente is het aantal hoogbejaarden relatief het hoogste?

Aandeel jonge kinderen

Landelijk is in 2014 het aantal kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar gelijk aan 5,33% van het totaal aantal inwoners. In Limburg is dat met 4,19% lager. In alle Limburgse gemeenten is het aantal kinderen in die leeftijd relatief kleiner dan landelijk. Het percentage varieert tussen 3,31% in Mook en Middelaar en 5,10% in Roermond (Grafiek 1). Over het algemeen zijn de percentages in de Zuid-Limburgse gemeenten het laagst en in de Noord-Limburgse gemeenten het hoogste. Opvallend is daarom het lage percentage in Mook en Middelaar. In die gemeente is pas recent de daling van het aantal inwoners begonnen en wel in 2008 (zie Krimpbericht februari 2014, tabel 2). Nergens in Limburg is in de afgelopen jaren het aantal kinderen dat geboren wordt zo snel gedaald als in Mook en Middelaar: een daling van ongeveer 60% in de afgelopen tien jaar terwijl in Limburg als geheel de daling ongeveer 18% was. In Mook en Middelaar kan verwacht worden dat de natuurlijke aanwas (saldo van geboorte en sterfte) duidelijk verder onder nul gaat zakken, waardoor de bevolkingsdaling versnelt.

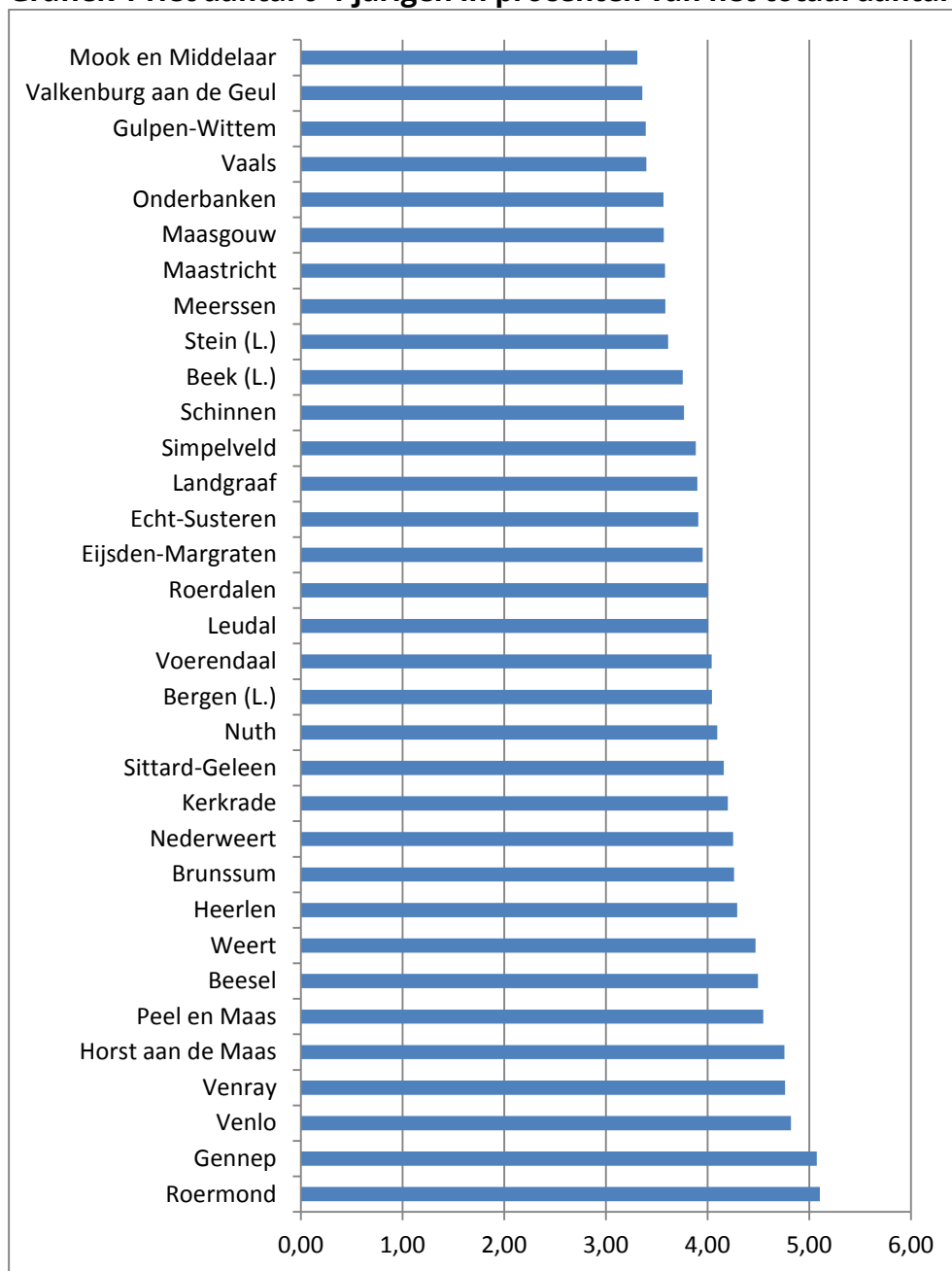
Waarom is het aantal jonge kinderen in Mook en Middelaar zo sterk gaan dalen? Zoals in veel niet-stedelijke gemeenten trekken in Mook en Middelaar jongeren weg om elders te gaan studeren of werken. Dit wegtrekken van jongeren in de leeftijd van 17- tot en met 23-jarigen werd voor een deel gecompenseerd door vestiging van jonge gezinnen. Zo was er in Mook en Middelaar gemiddeld over de jaren 1994 tot en met 2003 een vestigingsoverschot van 5% bij de 28-jarigen. Er waren op 1 januari 5% meer 29-jarigen dan 28-jarigen op 1 januari in het jaar ervoor. Dit vestigingsoverschot van 28-jarigen is in Mook en Middelaar omgeslagen in een vertrekoverschot van 5% per jaar gemiddeld over 2004 tot en met 2013. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door een tekort aan geschikte woningen voor jonge gezinnen.

Het vertrek van jonge gezinnen in Mook en Middelaar heeft tot het volgende resultaat geleid. In de totale bevolking van Mook en Middelaar was de leeftijdsgroep 29 tot en met 35 jaar (de leeftijd waarin vrouwen de meeste kinderen krijgen) in 2004 nauwelijks minder vertegenwoordigd dan in Noord-Limburg als geheel. In 2014 daarentegen was deze leeftijdsgroep in Mook en Middelaar relatief half zo groot als in Noord-Limburg als geheel.

Aandeel hoogbejaarden

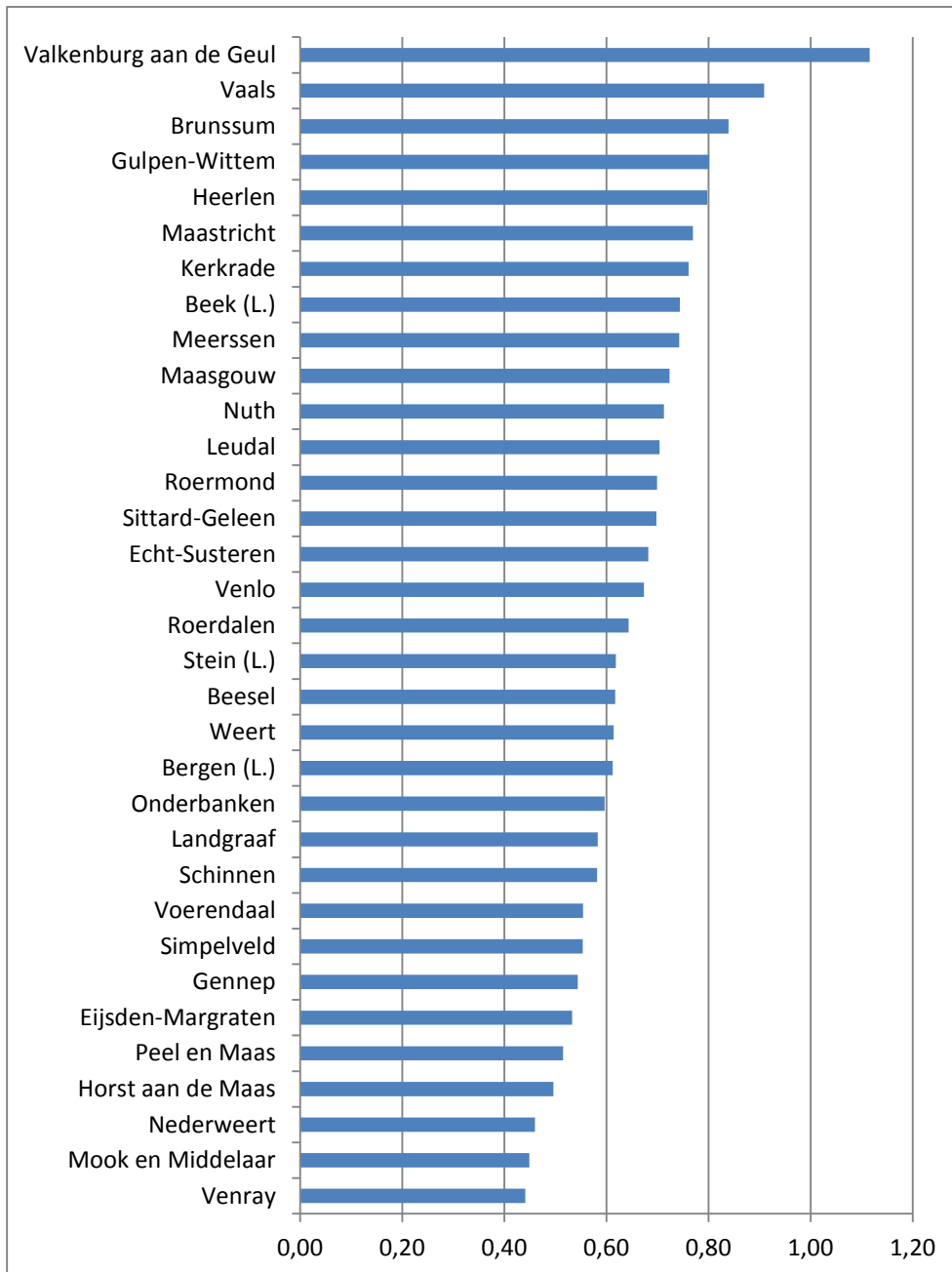
Landelijk is in 2014 het aantal personen van 90 jaar en ouder gelijk aan 0,66% van het totaal aantal inwoners. In Limburg is dat 0,68%. Deze vorm van vergrijzing is in Limburg dus nauwelijks sterker dan landelijk. Binnen Limburg varieert het aandeel hoogbejaarden echter sterk: van 0,44% in Venray tot 1,12% in Valkenburg aan de Geul (Grafiek 2). Het percentage in Valkenburg aan de Geul is erg hoog, ook in vergelijking met de daarop volgende gemeenten: Vaals 0,91% en Brunssum 0,84%. Valkenburg aan de Geul heeft ook het hoogste percentage 65-plussers (26,0%), maar daarbij is het verschil met de daarop volgende gemeente niet zo groot (Vaals 25,1%). Valkenburg is kennelijk een aantrekkelijke gemeente voor hoogbejaarden.

Grafiek 1 Het aantal 0-4-jarigen in procenten van het totaal aantal inwoners

Bron: CBS, bewerking KcBB.

Grafiek 2 Het aantal personen van 90 jaar en ouder in procenten van het totaal aantal inwoners

Bron: CBS, bewerking KcBB.

Wim Derks

(Noot redactie: Wim Derks is econoom en werkzaam bij Kenniscentrum voor Bevolkingsdaling en Beleid).